

Nordland fylkeskommune
Fylkesrådet

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep

0030 OSLO

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
- 8 MAI 2008
ARKIVKODE:
SAKSNR: 200800301-11

Vår dato:
30.04.2008

Vår referanse:
200800642-5

Deres dato:

Deres referanse:

Arkivnr.:
107

Org. nr.:
964 982 953

NOU 2007:12 - Offentlig innkreving - høringsuttalelse fra Nordland fylkeskommune

Det vises til brev av 20.2.2008.

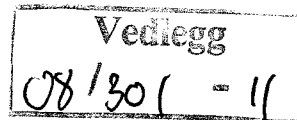
Fylkestinget i Nordland behandlet i sak 36/2008 *NOU 2007:12 – Offentlig innkreving – høringsuttalelse* – og gjorde følgende vedtak:

1. *Det vises til NOU 2007:12 – Offentlig innkreving - hvor det foreslås etablert en ny statlig innfordringsetat. Fylkestinget i Nordland gir sin tilslutning til hovedlinjene i utvalgets forslag*
2. *Fylkestinget er enig med utvalget i at regionkontorene bør lokaliseres til eksisterende statlige innfordringsmiljø*
3. *Fylkestinget foreslår at det nye direktoratet legges til Mo i Rana til innkrevingsmiljøet som er bygd opp rundt Statens Innkrevingssentral*

Saksframlegget følger vedlagt

Med hilsen

Odd Eriksen
Fylkesrådsleder

FYLKESTINGSSAK 36-2008

Møtedato: 21.04.2008

NOU 2007:12 - Offentlig innkreving - høringsuttalelse

Kort sammendrag

Et offentlig utvalg foreslår at det etableres en ny statlig innfordringsetat i Norge som gis ansvar for all statlig innkrevingsoppgaver. Kommunesektoren kan også bruke etaten. Den nye etaten vil få 5 – 7 regionkontor og i tillegg et visst antall desentrale kontorer. Etaten blir underlagt et nytt direktorat. Fylkestinget slutter seg til forslagene i utvalget og foreslår at det nye direktoratet legges til innfordringsmiljø som er bygd opp rundt Statens Innkrevingssentral i Mo i Rana.

Utfyllende sammendrag

Et offentlig oppnevnt utvalg har gjennomgått dagens system for offentlig innkreving av fordringer på privatpersoner og virksomheter, og foreslår en ny organisering av dette arbeidet. I dag er det en rekke instanser som utfører innkreving av fordringer som ikke betales ved forfall. I følge utredningen er det i dag ca. 1200 enheter som utfører innkrevingsoppgaver. De største er Skatteetaten (mva og arveavgift), Toll – og avgiftsetaten (toll og mva på innførsel av varer), kommunene (eiendomsskatt og gebyrer) og Statens Innkrevingssentral (opprinnelig opprettet for å kreve inn bøter, men har senere fått en rekke nye oppgaver knyttet til NRK lisensavdeling, Vegdirektoratet, Toll – og avgiftsdirektoratet og Statens Lånekasse).

Utvalget foreslår at det etableres en ny statlig innkrevingsetat underlagt et nytt innfordringsdirektorat under Finansdepartementet. Det vurderes som hensiktsmessig at etaten består av 5 – 7 regionale kontorer – fortrinnsvis lokalisert til steder der det allerede eksisterer etablerte innfordringsmiljøer. I tillegg antydes det at det bør etableres et visst antall kontorsteder i hver region.

Den nye enheten skal i utgangspunktet bare kreve inn statlige krav, men kommunen kan om de ønsker det også bruke enheten

Fylkesrådets vurdering

Ingen av utvalgets forslag berører fylkeskommunens virksomhet direkte. Men innenfor den fylkeskommunale tannhelsetjeneste utføres tjenester som det kreves betaling for, og fra tid til annen oppstår det situasjoner der det er behov for å tvangsinn drive ubetalte fordringer. I de siste årene er det brukt private firma til denne jobben.

Utvalgets forslag vil innebære en profesjonalisering av innkreivingsvirksomheten, men samtidig en sentralisering. I dag er det en rekke statlige og kommunale virksomheter som driver innfordring som en tilleggsoppgave til primær virksomheten. For de statlige virksomheter vil disse oppgavene i framtida bli overført til den nye etaten som sannsynligvis får 5 – 7 regionkontor med anslagsvis 20 kontorsteder. Det betyr at det sannsynligvis blir minst ett regionkontor i Nord-Norge og et underkontor i Nordland. Utvalget har gjort noen økonomiske beregninger som viser at etablerings – og driftskostnadene ved den foreslåtte omorganiseringen vil være tjent inn etter ca. 5 år.

Etter fylkesrådets vurdering er det mest vesentlige med forslaget at det skal bygges opp et profesjonelt miljø som skal ivareta innkreivingsfunksjonen for en rekke mindre offentlig virksomheter som i dag har denne oppgaven som en ”bigesjeft” og dermed ikke alltid har mulighet til å utøve oppgaven på en fullt ut profesjonell måte. Fylkesrådet slutter seg til utvalgets forslag.

Fylkesrådet foreslår at det nye direktoratet legges til innfordringsmiljøet som er bygd opp i Mo i Rana rundt Statens Innkreivningssentral. Dette miljøet blir i utredningen omtalt på en meget positiv måte, og har allerede det aller mest som skal til for å etablere et slik ”innfordringsdirektorat”.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Det vises til NOU 2007:12 – Offentlig innkreivning - hvor det foreslås etablert en ny statlig innfordringsetat. Fylkestinget i Nordland gir sin tilslutning til hovedlinjene i utvalgets forslag.
2. Fylkestinget er enig med utvalget i at regionkontorene bør lokaliseres til eksisterende statlige innfordringsmiljø.
3. Fylkestinget foreslår at det nye direktoratet legges til Mo i Rana til innkreivingsmiljøet som er bygd opp rundt Statens Innkreivningssentral.

Bodø den 25.03.2008

Odd Eriksen
fylkesrådsleder

UTREDNING

Innledning og mandat

Et offentlig oppnevnt utvalg har utredet den samlede offentlige innkrevingsfunksjon i Norge. Utvalgets innstilling er presentert i NOU 2007:12 *Offentlig innkreving*. Utredningen er på 241 sider. Det som presenteres i denne saken er å betrakte som et meget kort sammendrag. Utredningen kan leses i sin helhet på internett på adresse:

<http://www.regjeringen.no/pages/2023306/PDFS/NOU200720070012000DDDPDFS.pdf>

Nedenfor er gjengitt et sammendrag av mandatet til utvalget:

En rekke offentlige etater står for innkreving av fordringer både fra privatpersoner og virksomheter. Fordringene kan være skatter og avgifter, studielån, boliglån, bøter, barnebidrag, refusjoner, ulike typer gebyrer osv. Innkrevingsprosessen kan deles i to, den delen som omfatter ordinære kreditoroppgaver og den tvangsmessige delen hvor innkrevingen skjer gjennom offentlig myndighetsutøvelse.

Det synes å være et betydelig potensial for å forbedre den offentlige innkreving, spesielt innenfor tvangsinnkrevningen. Potensialet knytter seg særlig til:

- *Brukerorientering og rettssikkerhet, herunder likebehandling samt administrative byrder for næringslivet. Ved tvangsinnkreving er det særlig viktig at hensynet tilskyldnerens rettssikkerhet blir ivaretatt.*
- *Effektivisering av offentlig ressursbruk.*
- *Bedre innkrevingsresultat ved at tapene reduseres.*

Utvalget skal utrede landets samlede offentlige innkrevningssystem og fremme forslag til forbedringer. Med utgangspunkt i eksisterende analyser og dokumentasjon, samt egne kartlegginger og beregninger, skal utvalget:

1. *Beskrive det offentliges ivaretagelse av sine kreditoroppgaver med analyse av organisering, ressursbruk og brukerorientering.*
2. *Beskrive de eksisterende særnamsmannsmyndighetene og de alminnelige namsmenn med analyse av organisering, ressursbruk, brukerorientering og rettssikkerhet.*
3. *Beskrive hvordan utvalgte andre land har innrettet sitt system for offentlig innkreving.*
4. *Vurdere og fremme konkrete forslag til hva som kan være en hensiktsmessig fremtidig organisering av den offentlige innkreving.*
5. *Vurdere om det, i tilknytning til innkrevingsaktivitetene, er behov for felles kriterier eller krav til blant annet etatenes regelverk og prising av tjenester. Utvalget skal dessuten vurdere eventuell samordning på IT-området.*
6. *Vurdere private aktørers rolle i de offentlige innkrevingsaktivitetene, blant annet hvilke oppgaver som kan utføres og hvilke oppgaver som ikke bør utføres av private aktører.*
7. *Vurdere finansieringen av de offentlige innkrevingsaktivitetene, herunder hvilke insentiver som gis for effektiv drift.*

Beskrivelse av dagens innkrevingssystem

Beregninger Statskonsult har gjort viser at de statlige og kommunale krav årlig beløper seg til om lag 1000 milliarder kr. Det er i dag i utgangspunktet det enkelte forvaltningsorgan som selv innkrever de beløp det har ansvaret for. Det er til dels betydelige variasjoner både i hvordan den enkelte offentlige virksomhet har organisert innkrevingen og hvordan innkrevingprosessen foregår. Dette skyldes blant annet ulikt lovgrunnlag for kravene, ulik praksis, ulike kravtyper og ulik kompetanse. Noen offentlige virksomheter har svært omfattende innkrevingssaktiviteter, for eksempel toll- og avgiftsetaten, skatteetaten, de kommunale skatteoppkreverne og arbeids- og velferdsetaten. Mange statlige virksomheter og kommuner (sett bort fra skatteoppkreverne) innkrever imidlertid relativt små beløp eller få krav. For disse er innkrevingen ofte tilknyttet den ordinære økonomifunksjonen, og slike innkrevingssaktører har derfor ikke det samme innkrevingsmiljøet som aktører med mange krav og store beløp. En del offentlige aktører benytter private inkassovirksomheter til å ivareta alle eller noen av kreditoroppgavene, eller har satt ut innkrevingen til andre offentlige aktører. Eksempelvis benytter politi- og lensmannsetaten seg av Statens innkrevingssentral for innkrevingen av mange av de krav etaten har ansvaret for. For de fleste offentlige virksomheter er innkreving en liten og spesiell del av virksomheten, mens størstedelen av kravene som tilkommer det offentlige innkreves av organer med store innkrevingsmiljøer.

Nedenfor er liste opp de som i følge utredningen i dag driver innkreving.

Brønnøysundregistrene, Domstolene, Fiskeridirektoratet, Husbanken, Innovasjon Norge, Jernbaneverket, Kommunene, Kredittilsynet, Lotteri- og stiftelsestilsynet, Luftfartstilsynet, Mattilsynet, NAVI, NRK – lisensavdelingen, NVE, Post- og teletilsynet, Sjøfartsdirektoratet, Skatteetaten – mva og arv, Skatteoppkreverne, Statens byggt tekniske etat, Statens innkrevingssentral, Statens kartverk, Statens lånekasse for utdanning Statens pensjonskasse, Statens vegvesen, Toll- og avgiftsetaten

De største innkrevningsområdene i stat og kommune er innkreving av skatter og avgifter.

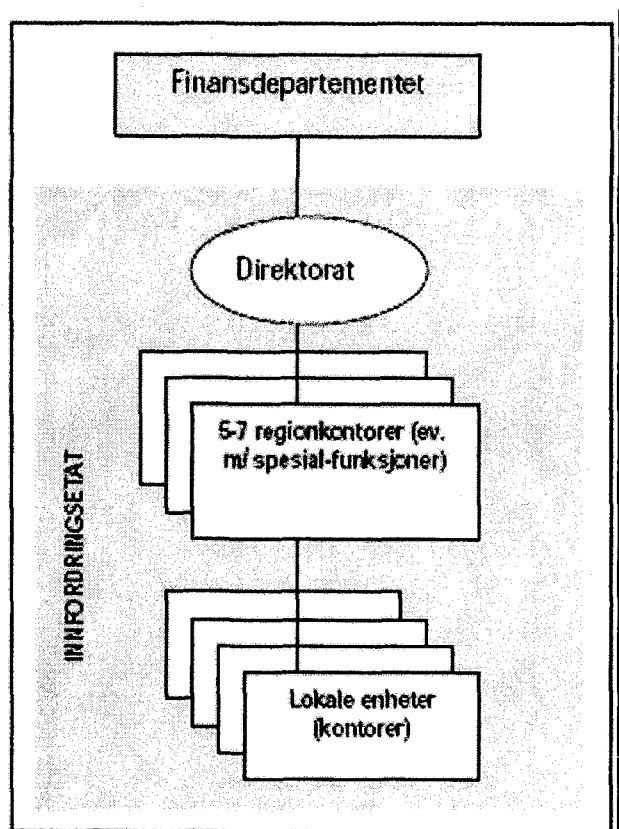
Utvalgets forslag

Utvalget foreslår at det etableres en statlig innfordringsetat som skal ivareta alle statlige innfordringsoppgaver. I denne inngår alle statlige krav, både offentlig- og privatrettslige. En følge av at oppgavene legges til én etat er at særnamnsfunksjonen (dvs. oppgaven med å tvangsinn drive fordringer) for de statlige kravene samles i ett statlig organ. Kravene foreslås som hovedregel overført til den nye innfordringsetaten dersom kravet er ubetalt etter første purring.

Flertallet foreslår at den nye statlige innfordringsetaten skal ivareta innfordringsoppgavene for statlige offentlig- og privatrettslige krav og skatte- og avgiftskrav som hører under fellesinnkrevingen. Etaten bør fortrinnsvis bestå av 5 - 7 regioner underlagt et direktorat med faglig og administrativ styring. Finansdepartementet bør ha det overordnede styringsansvar overfor etaten. Når det gjelder den praktiske innretningen av etaten med tanke på blant annet antall kontorsteder, geografisk inndeling og oppgavefordeling, har flertallet kun tatt stilling til dette på et overordnet nivå. De nærmere detaljene vil måtte avklares i forbindelse med opprettelse av etaten. Flertallet legger til grunn at organiseringen av den nye etaten primært bør være opp til ledelsen i den nye etaten. Flertallet ser det imidlertid som viktig at den nye

organisasjonen ivaretar og bygger på eksisterende kompetanse. Det bør også tas utgangspunkt i de eksisterende statlige innfordringsmiljøene med hensyn til infrastruktur og geografisk lokalisering.

Figuren nedenfor viser hvordan utvalget mener den nye etaten kan organiseres:

Forslaget om en ny statlig innfordringsetat bygger på følgende viktige momenter:

- Innfordringsetaten skal være fagorganet for innfordring av alle offentlige krav, både offentlig- og privatrettslige, med unntak av de kommunale kravene.
- Direktoratet og Finansdepartementet «som de øverste faglige myndigheter» har ansvaret for en samlet og koordinert styring av innfordringsvirksomheten
- Valg av innfordringsstrategi og innfordringstiltak skal bygge på analyser av risiko og erfaringer samlet av etaten
- Etaten skal gjennom bruk av IT-systemer automatisere innfordringsprosessene så langt det er teknisk og praktisk mulig
- Den enkelte skyldner skal ut over det som følger av alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper, forvaltningsloven, tvangsfullbyrdsloven mv., også gis en enhetlig og samordnet oppfølging. Det bør tas tilbørlig hensyn til skyldnere som er i en særlig vanskelig og utsatt økonomisk situasjon
- Etaten skal løpende vurdere behov for regelverksforbedringer og foreslå tiltak dersom det avdekkes slike behov

- Staten skal ha et særlig ansvar for kontakt, faglig rådgiving og utveksle erfaringer med fastsettelsesmyndighetene for å sikre at en høyest mulig andel av kravene betales ved forfall
- Staten skal også styrke rettssikkerheten og sikre likebehandling, samt sikre fokus og prioritering av innkreving som forvaltnings- og fagområde
- Staten skal ha klare resultatkrav og krav til effektiv forvaltning/samordning

Konsekvenser

Flertallets forslag om en statlig innfordringsenhet organisert i 5 – 7 regioner og i tillegg et antall kontorsteder (antydnet ca 20 – ett i hver fylke?) innebærer en sentralisering i forhold til dagens system. Dette gir etter flertallets vurdering gevinster både i forhold til rettsikkerhet og brukerhensyn, samtidig som det gir muligheter for rasjonalisering og effektivisering.

Flertallet i utvalget mener at den nye måten å løse det offentlige innfordringsarbeidet på vil gi gevinster på flere områder. Flertallet har skissert følgende:

- Bedre brukerorientering og styrket rettsikkerhet
- Positive provenyvirkninger
- Bedre styringsmuligheter
- Økt effektivisering
- Bedret kompetanse og mer spesialisering

I utvalget er det et medlem – Solveig Løhaugen, assisterende rådmann i Kristiansand som her representerer KS - som ikke støtter flertallets forslag. Dette medlemmets merknader er først og fremst knyttet til problemstillinger som gjelder kommunal innkreving, spesielt skatteinnkrevingen (den ordinære skatteinnkrevingen skal fortsatt være kommunal). I dag er det om lag 400 kommunale kontorer som driver innkreving av skatt og kommunale krav. Medlemmet mener at antall kontorer er høyt fordi det er et bevisst politisk valg som sikrer nærhet for landets innbyggere til kontoret og den saksbehandler som er ansvarlig for innkreving av deres skattekrav og kommunale krav. Det hevdes at kommunene bruker kommunikasjon og dialog for å finne gode løsninger i innkrevningsarbeidet noe som gir mindre behov for tvangstiltak.